

букито на работника“ от Едмон-Абу. Оставя в ръкопис превод на „История на Българите“ от К. Иречек, на „Духът на законите“ от Монтеско и „Нахлуването на турците в Европа“ от гръцки автор. Като привърженик на масовата просвета сред българите, Иван Найденов държи за откриване на специализирани български училища, за поощряване на образоването сред момичетата; един от първите, изказва мнение за необходимостта от висше българско училище в Цариград.

Найденов е и сред основателите на Българското цариградско читалище през 1866 г. Закономерно възниква идеята за периодично общообразователно издание. През 1870 г. започва отпечатването на сп. „Читалище“, на което Иван Найденов е отговорен редактор четири години.

В Цариград Найденов редактира и в. „Право“ (1869-1873) - обществено-политически и общообразователен вестник за народни, политически и книжовни новини. От 1870 г. освен като редактор Найденов е подписан и като издател. На страниците му са отразени развитието на църковната борба, политиката на Екзархията, разискват се проблеми на българското училище. След неколократни спирания за седмици и месеци, на 20 декември 1873 г. вестникът е забранен от цензурата. Найденов подава прошение в Министерството на външните дела, от което зависи управлението на периодичния печат, за разрешение да издава друг политически вестник - „Напредък“. Въпреки големите заеми от цариградските български търговци, за изплащането на които не биха стигнали и парите от продажбата на печатницата му, е решен да упражнява „туй тежко и пълно с опасности занятие ... намерих, че трябваше непременно, с риск даже и на живота си, да подкача изново вестникарството. Ето защо и подадох гореспоменатото прошение.“⁸

На 5 юли 1874 г. излиза първият брой на вестник „Напредък“, като продължение на в. „Право“ запазва неговата насоченост и номерация на годишнините. Изданието впечатлява с благоразумната си умереност, съобразяване с отговорните турски фактори и жива съпричастност към актуалните вътрешно-български проблеми. За средата на 70-те години на XIX век по обясними причини те са свързани преимуществено с образоването и църквата (за въстания не може да се пише във вестник, печатан в столицата на империята). Спират се четири пъти от цензурата заради политически статии, становище по Априлското въстание и турска политика. При спирането му след 11 юли 1874 г. редакторът Иван Найденов е арестуван за 17 дни. Стефан Бобчев дава точна преценка за личността на публициста: „Той е бил винаги и е добър разказвач, па е запомnil много добре дори дреболиите и ги разправя с скромността на един участник, който не се рисува нито с особеното значение на заслугите си, нито пък с важността на епохата,